

De helmkrab *Corystes cassivelaunus* aan de Belgische Westkust in 1993 en 1994 : Overzicht

Nieuwe strandingen na nieuwjaarsstormen 1995.

M.-Th. Vanhaelen

In een vorige bijdrage (Vanhaelen 1993) werden al mijn vondsten *Corystes cassivelaunus* vanaf begin 1988 tot en met 18 augustus 1993 vermeld.

Achteraf herontdekte ik de datum van een nog vroegere, nl. mijn allereerste, vondst : één schildje te Oostduinkerke, op 28 juli 1984.

Daarna was er geen enkele waarneming van de soort tot 20 februari 1988. (120 strandzoektochten tussen 1984-1988).

1993 was het jaar van de grote doorbraak aan de Westkust, en voornamelijk te Koksijde (Vanhaelen, 1993).

Hier volgt een beknopt overzicht van al mijn waarnemingen van helmkrabben gedurende dat ganse jaar :

I. Totaal aantal schilden : 66

- schilden van dode dieren : 58
- vervellingsschilden : 8

II. Totaal aantal dieren : 59

a) vrouwelijke dieren : 52 (waarvan een 20-tal levend)
b) mannelijke dieren : 7 (waarvan 1 levend)

Na de grote stranding van dieren op 23 en 24 februari 1993 spoelden alleen nog schilden aan; pas vanaf oktober 1993 vond ik weer dieren.

Op 17 oktober en 30 oktober 1993 lagen te Koksijde 2 schilden met een lengte van 41 mm. Dit zijn tot op heden de grootste Belgische vondsten. Deze schilden behoren hoogstwaarschijnlijk mannetjes toe (d'Udekem d'Acoz, 1985)

In 1994 spoelden er wat minder dieren aan, doch het aantal vervellingsschilden nam aanzienlijk toe.

Zetten we de gegevens van 1994 op een rijtje :

I. Totaal aantal schilden : 157	
- schilden van dode dieren :	61
- vervellingen :	- schilden : 86
	- volledige : 10
II. Totaal aantal dieren : 36	
a) vrouwelijke dieren :	52 2 levend
	16 dood
b) mannelijke dieren :	12 1 levend
	11 dood
c) ondetemineerbare dieren :	6 (schaarpoten en
	achterlijf ontbraken)

De 10 volledige vervellingen, gevonden in De Panne op 12 februari 1994 waren allen wijfjes; hun schildlengte varieerde tussen 12 mm en 29 mm.

Bij de helmkrabben van 1994 had het grootste wijfje een schildlengte van 34 mm en voor het grootste mannetje was dit 39 mm.

Zeer opvallend is het, dat de laatste 2 jaren bijna alle verse dieren gevonden werden te Koksijde, in de buurt van het Schipgat (riool) en de golfbrekers. Slechts één uitzondering : op 20 november 1 dood mannetje en 1 dood wijfje te Oostduinkerke. Alle vondsten van De Panne in 1993 en 1994 waren schilden, behalve één dood wijfje op 18 juni 1993, daar gevonden door N. Severijns.

Aangezien mijn totaal aantal strandwaarnemingen in herfst en winter 1993 en 1994 ongeveer gelijkmatig gespreid waren over De Panne, Koksijde en Oostduinkerke, mogen we wel besluiten dat de helmkrabben vooral vóór Koksijde leven.

1995 : op 3,4 en 5 januari, na enkel dagen hevige stormen uit N.W. spoelden, weer te Koksijde, Schipgat, in totaal 1 schild, 15 wijfjes, 3 mannetjes en 1 ondetemineerbaar dier aan. Eén zeer kleine helmkrab, 21 mm schildlengte, aanvankelijk genoteerd als wijfje, bleek bij nazicht (achterlijf) een mannetje ! De vergissing gebeurde doordat het diertje kort schaarpoten had, net als de wijfjes ! Het is meteen ook het kleinste mannetje helmkrab dat ik ooit vond. Reeds eerder op 16 februari 1994 had ik een mannelijk exemplaar met intermediaire schaarpoten gevonden

te Koksijde. Het had een schildlengte van 32 mm. Hieruit blijkt dat de lengte van de mannelijke schaarpoten sterk kan variëren, ook bij ietwat grotere dieren.

De helmkrabben, losgeslagen bij de nieuwjaarsstormen, waren zeer vers, waarschijnlijk allen levend aangespoeld; na één nacht vriesweer, op 4 januari 1995 raapte ik 15 berijmde dieren voor dood op, doch na ontgooing in de plastic zak gaven er nog 2 teken van leven. Na strengere nachtvorst, op 5 januari 1995 waren de 2 dieren die ik dan nog vond wel dood. Van de in totaal verzamelde 15 wijfjes, in die nieuwjaarsweek, waren er 12 drachtig.

Op 15 januari 1995 tenslotte, lagen er, nu in De Panne, regelmatig verspreid in de stormvloedlijn van 12 januari 1995 over de ganse lengte van het Westhoekstrand en le Péroquet (Bray-Dunes) 7 mannelijke en 8 vrouwelijke helmkrabben. Het was de eerste maal dat ik zoveel mannetjes tijdens één strandtocht kon verzamelen. Al gauw bleek dat alle dieren van De Panne reeds minder vers waren : ontbindingsgeur, beschadigen : schilden en poten aangepikt, sommige krabben vielen reeds uit elkaar.

Vermoedelijk waren dit nog slachtoffers van de nieuwjaarsstormen (N.W), die bij de nieuwe zware storm (N) op 12 januari 1995 zuidelijker getransporteerd (verspoeld ?) werden.

Vergelijking van de gegevens van de laatste 3 winters leert ons dat het grootste aantal verse helmkrabben aanspoelt na aanhoudende storm uit N.W., dus pal uit zee, vooral in januari en februari.

Vervellingen zijn het talrijkst verzameld bij N.O.- tot O-wind, in februari en april van de betrekkelijk zachte winter- en voorjaarsperiode van 1994.

We mogen na dit overzicht wel besluiten dat de helmkrab *Corystes cassivelaunus* zich goed gevestigd heeft vóór onze Westkust en momenteel tot één van de meer algemene krabbesoorten behoort die je op de Westkuststranden kunt aantreffen.

Literatuur

- Udekem d'Acoz C. d', 1985. Etude d'une collection de crustacés décapodes de Bretagne. De Strandvlo 5(4) : 97-130
- Vanhaelen, M.-Th., 1993. Opmars van de helmkrab *Corystes cassivelaunus* (Pennant, 1777) aan de Westkust. Waarnemingen tijdens de krokusvakantie 1993 te Koksijde. De Strandvlo 13(4) : 126-133.

**Lindegaarde, 3
1830 Machelen**